

УДК 330.3:338.1

ПОНЯТТЯ «ЗАГРОЗА» У КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. А.В. Лялька, гр. БЕ 1-13

Науковий керівник доц. С.В. Бреус

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета наукового дослідження полягає у розкритті сутності поняття «загроза» з позиції забезпечення економічної безпеки підприємств.

Задля досягнення мети поставлено такі завдання: узагальнити теоретичні основи розвитку наукових поглядів на поняття «загроза» у контексті економічної безпеки підприємства; виділити основні підходи, відповідно до яких здійснюється класифікація загроз; удосконалити класифікацію загроз об'єктивного характеру за рахунок внесення до неї загрози рейдерства; визначити заходи, практична реалізація яких сприятиме нівелюванню або послабленню загроз економічній безпеці підприємства.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження – процес визначення поняття «загроза» економічній безпеці підприємств. Предмет дослідження – теоретико-методичні аспекти визначення поняття «загроза» у контексті економічної безпеки підприємства.

Методи та засоби дослідження. У процесі дослідження використано діалектичний метод пізнання та системний підхід до аналізу поняття «загроза» з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Основні результати дослідження, що формують його **наукову новизну** полягають у такому: вперше здійснено теоретичне узагальнення категорії «загроза» з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства з виокремленням поняття, яке найбільш повно характеризує цю категорію; удосконалено класифікацію загроз об'єктивного характеру з рахунок внесення до неї загрози рейдерства; набуло подальшого розвитку визначення загроз з позиції виконання стратегічного завдання, у результаті якого з'являється можливість нівелювати негативний вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. **Практичне значення отриманих результатів** полягає у тому, що їх використання сприятиме структуризації поняття «загроза» з акцентуванням уваги на чинниках, що негативно впливають на економічну безпеку підприємства.

Результати дослідження. У сучасній науковій літературі існує багато визначень категорії «загроза» з економічної точки зору та з позиції забезпечення економічної безпеки підприємства. Проте відсутня сталість у трактуванні цього поняття та не визначені основні заходи для запобігання або послаблення загроз економічній безпеці підприємства. Головним завданням забезпечення економічної безпеки підприємства є запобігання чи послаблення негативного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, тобто протистояння загрозам [1]. В таблиці 1 здійснений аналіз понятійного апарату «загроза» та узагальнення основних визначень його у контексті економічної безпеки підприємства.

Існує досить велика кількість підходів, відповідно до яких здійснюється класифікація загроз, серед яких найпоширенішим є поділ за джерелами виникнення на внутрішні і зовнішні. Зовнішні загрози породжуються тією обставиною, що підприємство працює на ринку в умовах конкуренції, і всі суб'єкти, з якими воно вступає у ділові відносини, намагаються одержати, нерідко будь-якою ціною, більшу економічну вигоду. Більшість загроз, що можуть стати причиною серйозних втрат підприємства, – це внутрішні загрози. Їх джерелом може бути: мотивація персоналу за умови, що вона побудована неефективно, є низькою, не захоплює працівників до покращення якості праці; керівники вищого рівня управління, які можуть використати

свої важелі впливу для одержання матеріальної вигоди за рахунок комерційних інтересів підприємства тощо. Зазначені загрози з урахуванням також інших загроз можуть бути класифіковані як суб'єктивні та об'єктивні. Перші з них виникають через неефективне управління підприємством, недостатню кваліфікацію кадрів, низьку якість продукції тощо. Вони виникають у внутрішньому середовищі підприємства [5]. Загрози об'єктивного характеру виникають не поза межами керування підприємством: високі темпи інфляції, зниження кон'юнктури ринку, форс-мажорні обставини. Розширити цю класифікацію загроз можна за рахунок загрози рейдерства – незаконного захоплення підприємства фізичними і/або юридичними особами, що у сучасних умовах у вітчизняній практиці є особливо небезпечним.

Таблиця 1 – Визначення поняття «загроза»

Визначення	Автор
Це потенційні чи реальні дії певних осіб, які здатні нанести конкретному суб'єкту матеріальної або моральної шкоди	Зубок М.І. [1]
Це наслідок небезпеки у вигляді об'єктивізованого чинника потенційно негативної дії	Рудніченко Є.М. [2]
Це потенційна можливість завдання шкоди з боку окремих факторів, обумовлених характером економічної діяльності та зовнішнім середовищем	Куркін М.В. [3]
Це потенційні або реальні умови, чинники чи дії фізичних та юридичних осіб, що порушують нормальний фінансово-економічний стан підприємницької діяльності і здатні заподіяти великої шкоди аж до припинення його діяльності	Камлик М.І. [4]

Висновки. За сучасних реалій розвитку економіки України важливими завданнями у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства є визначення основних напрямів та розробка й реалізація заходів, що сприятимуть підвищенню її рівня. З цієї позиції визначення загроз економічній безпеці – є важливим стратегічним завданням, що зумовлене не тільки важливістю цієї категорії, але і посиленням загроз, що формуються під впливом чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Задля підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності та забезпечення їх економічної безпеки підприємства в умовах ризику та невизначеності повинні розробляти заходи, практична реалізація яких сприятиме нівелюванню або послабленню загроз економічній безпеці, адже загроза як частина ризику і конкретна форма небезпеки виникає, зокрема, у результаті негативного наслідку прийнятого рішення чи невиправданого ризику.

Ключові слова. Загроза, економічна безпека, підприємство, загроза економічній безпеці підприємства, чинники внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Зубок М.І. Економічна безпека суб'єктів підприємництва [Текст]: навчальний посібник. / М.І. Зубок, В.С. Рубцов, С.М. Яременко, В.Г. Гусаров – К., 2012 – 226 с.
2. Рудніченко Є.М. Загроза, ризик, небезпека: сутність та взаємозв'язок із системою економічної безпеки [Текст] / Економіка Менеджмент Підприємництво, № 25 (I) / 2013, С. 188-195.
3. Куркін М.В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств [Текст]: навч. посібн. / М.В. Куркін, В.Д. Понікаров, Д.В. Назаренко. – Х.: ФОП Павленко О.Д.; ВД «ІНЖЕК», 2010. – 388 с.
4. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект [Текст] / М. І. Камлик. — К. : Атіка, 2005.— 432 с.
5. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства [Текст]: навч. посібник. / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, О.В. Маковоз. - Харків: УкрДАЗТ, 2011. – 266 с.